DISSERTATIO DE BRUNIA

♦

THUNBERG

DISSERTATIO
DE
BRUNIA,

QUAM
VENIA EXP. FAC. MEDICÆ UPSAL.
PRÆSIDE
CAROL. PET. THUNBERG

EQUITE AURAT. REG. ORD. DE VASA,
MED. DOCT. PROF. MED. ET BOT. REG. ET ORD. ACAD. CÆSAR. PETROPOL. ET NAT. CURIOS. REG. SCIENT. LOND HOLM. SOCIET. SCIENT. UPS. PHILAD. PATR. HOLM. ET CIV. OECON. FINL. BEROL. NAT. SCRUT. PARIS. HAFN. ET HALENS. HIST. NAT. LUND. HARLEM. AMSTELD. ZELAND. NIDROSIENS. TICINENS. IENENS. LINN. LONDIN. PHYS. ET PHYTOGRAPH. GÖTTINGENS. NANCIENS. MED. MONSPEL. MED. MATRITENS. MEDIC. ET NAT. STUDIOS. EDIMBURG. MEMBRO NEC NON ACAD. SCIENT. PARIS. ET INSTITUT. NATION. MONSPELIENS. AGRICULT. PARIS. MEDIC. LONDIN. SCANDINAV. FLORENTIN. ET BATAVIN. IND. OR. CORRESPOND.

PROPONIT
JOHAN. ERIC. NYBLÆUS.
ROSLAGUS.

IN AUDIT. BOTAN. D. V DEC. MDCCCIV.

H. A. M. S.

UPSALIÆ,
TYPIS EDMANNIANIS.

DE

BRUNIA.

§. 1.

Affinia valde sunt Genera, BRUNIA, STAVIA et PHYLICA, sive faciem spectaveris externam, sive partes fructificationis. Omnia enim frutescentia, foliis acerosis, et floribus parvis instructa in ultimo angulo Africes Australis crescunt. Omnia promiscue campos arenosos, deserta vel colles aridos exornant, atque non raro omnino obtegunt.

Ex hisce STAVIA, quæ ad BRUNIAS proprius accedit, optime differt et distinguitur *Germine infero*. BRUNIA vero et PHYLICA corollæ et calycis structura dignoscuntur, *illa* petalis quinque calyceque minutissimo pentaphyllo; *hæc* calyce monophyllo, tubuloso, quinquefido, extus hirsuto: corolla vix ulla, nisi squamulis minutissimis.

Ob nimiam igitur similitudinem sæpe inter se confusa fuerunt hæc ipsa Genera, imprimis cum rarius contingat fructus eorum detegere, sic ut quædam species, jam ad hoc, jam ad aliud relatæ fuerint genus.

Ut itaque certior evaderet horum cognatorum trium generum cognitio, species BRUNIÆ, quotquot huc usque Botanicis rite innotuerunt, accuratius sub examen revocatas volui, Tuoque B. L. mitiori censuræ subjectas.

§. 2.

Ex octo BRUNIÆ speciebus, quas recensent Species Plantarum a Cel. WILDENOWIO editæ, tres ignotæ

nobis sunt et obscuræ, scilicet *superba*, *fragarioides* et *ciliata*; duæ a Celeb. Præside detectæ, nimirum *paleacea* et *verticillata*; tres a multis retro annis in Europam allatæ, *nodiflora*, *lanuginosa* et *abrotanoides*.

Hisce adnumerari debent quinque species, a Celeb. Præside in Prodromo Plant. Capens. memoratæ, *lævis*, *deusta*, *microphylla*, *laxa* et *alopecuroides*; nec non quinque novæ species, quæ huc usque Botanicis non innotuerunt, *comosa*, *capitata*, *phylicoides*, *globosa* et *squarrosa*, sic ut bene cognitæ species jam quindecim numerari possint.

§. 3.
CHARACTER GENERICUS.

CAL. *Perianthium* pentaphyllum, foliolis oblongis, minutis.
COROLLA 5-petala: *Petala* ovata, patentia, glabra.
STAM. Filamenta quinque, capillaria, compressa, corolla longiora.
PIST. *Germen* superum.
Stylus simplex, bifidus.
Stigmata duo.
RECEPTACULUM pilosum, villo albo.
Fructus ignotus.

§. 4.
DIVISIO SPECIERUM.

1. *lævis*: foliis semiteretibus incurvis tomentosis, capitulis terminalibus hirsutis.
2. *nodiflora*: foliis trigonis incurvis acutis glabris, capitulis in ramis lateralibus terminalibus hirsutis.
3. *globosa*: foliis trigonis incurvis acutis villosis, capitulis terminalibus glabris.

4. deu-

4. *deusta:* foliis trigonis patulis ustulatis glabris, capitulis terminalibus fastigiatis glabris.
5. *lanuginosa:* foliis trigonis patulis ustulatis glabris sulcatis, capitulis fastigiatis glabris.
6. *comosa:* foliis trigonis patulis obtusis glabris, capitulis comosis glabris.
7. *capitella:* foliis trigonis patentibus obtusis glabris, capitulis comosis hirsutis.
8. *verticillata:* foliis trigonis imbricatis obtusis capitulisque glabris, ramis verticillatis proliferis.
9. *squarrosa:* foliis trigonis reflexis acutis glabris, capitulis fastigiatis hirsutis.
10. *alopecuroides:* foliis trigonis incurvis acutis glabris, capitulis racemosis glabris.
11. *laxa:* foliis trigonis imbricatis obtusis glabris, spicis subsecundis glabris.
12. *paleacea:* foliis trigonis incurvis ustulatis subvillosis, capitulis terminalibus, bracteis coloratis.
13. *abrotanoides:* foliis lanceolatis reflexis glabris, capitulis fastigiatis glabris.
14. *microphylla:* foliis ovato-trigonis carnosis imbricatis glabris, capitulis terminalibus subfastigiatis hirsutis.
15. *phylicoides:* foliis ovatis imbricatis carnosis glabris, capitulis subfastigiatis hirsutis.

§. 5.

DESCRIPTIO SPECIERUM.

B. LÆVIS. *Frutex* erectus, ramulosus: ramulis subternatis brevibus.

Folia sparsa, sessilia, linearia, obtusa, integra, convexa, incurvata, imbricata, lævia, subtomentosa, vix lineam longa.

Capitulum terminale, tomentoſum, nuce avellana majus.

B. NODIFLORA. Frutex erectus, ramoſus, fere orgyalis.

Rami cinereo fuſci, glabri, teretes, remote folioſi, ramuloſi.

Ramuli ſparſi vel ſubverticillati, foliis tecti, patenti-erecti.

Folia ſeſſilia, quinquefariam imbricata, trigona, acutiuſcula, integra, glabra, incurva, internodiis longiora, baſi latiora, vix lineam longa.

Florum capitulum in ramulis terminale, globoſum, hirſutum, magnitudine nucis avellanæ.

B. GLOBOSA. Frutex erectus, ramuloſus.

Rami filiformes, erecti, foliis tecti.

Folia quinquefariam ſubverticillata, trigona, acuta, incurva, imbricata, villoſa, vix lineam longa.

Capitulum terminale, glabrum, nuce fere majus.

B. DEUSTA. *Frutex* erectus, cinereo-fuſcus, glaber, ſuperne ramoſus, pedalis et ultra.

Rami ſparſi, approximati, filiformes, erecti, parum ramuloſi, ſubfaſtigiati.

Folia ſparſa, brevisſime petiolata, trigona, obtuſa, apice uſtulata, glabra, imbricato-patula, vix ſemilineam longa.

Capitula terminalia, glabra, magnitudine piſi.

B. LANUGINOSA. *Frutex* erectus, totus glaber, tripedalis et ultra, ramuloſus.

Rami teretes, cinerei, ſcabri, flexuoſi.

Ramuli ſparſi, approximati, virgati, ſupremi faſtigiati, laxi, foliis tecti.

Folia ſeſſilia, vix petiolata, trigona, apice fuſco-calloſo obtuſa, ſupra uniſulcata, ſubtus biſulca, glabra, imbricata, apice patula, lineam longa.

Capi-

Capitula in supremis ramulis terminalia, globosa, magnitudine pisi.

B. COMOSA. *Frutex* teres, totus excepto flore glaber, a casu foliorum nodulosus, erectus, ramulosus, tripedalis et ultra.

Rami et *Ramuli* verticillati, quaterni et terni, cauli similes, fastigiati.

Folia sparsa, brevissime petiolata, trigona, obtusa apice ustulato, integra, patentia, lineam longa.

Petioli folio quadruplo breviores, adpressi, pallidi.

Capitula in ramulis terminalia, solitaria, comosa, hirsuta, magnitudine pisi.

B. CAPITELLA. *Frutex* erectus, glaber, scaber, racemosus, tripedalis et ultra.

Rami et *Ramuli* verticillati, tres vel quattuor, filiformes, scabri, fastigiati, erecti.

Ramuli ultimi tomentosi.

Folia sparsa et subverticillata, trigona, ustulata, glabra, patentia, lineam longa.

Capitula in ramulis terminalia et axillaria, hirsuta, magnitudine pisi.

B. VERTICILLATA. *Frutex* erectus, glaber, tripedalis et ultra.

Rami et *Ramuli* verticillati, proliferi, erecti, fastigiati, foliis imprimis superne tecti.

Folia sparsa, brevissime petiolata, trigona, imbricata, obtusa apice ustulato, integra, vix lineam longa.

Petioli flavescentes, adpressi, foliis duplo breviores.

Capitula in ramulis terminalia, truncata, piso minora.

B. SQUARROSA. *Frutex* erectus, glaber.

Rami rufescentes, inferne glabri, superne tomentosi, flexuoso-erecti, laxi, simplices.

Folia brevissime petiolata, subquaterna, lanceolata, acuta apice ustulato, reflexa, glabra, unguicularia.

Ca-

Capitula terminalia, aggregata, hirſuta, piſo minora.

B. ALOPECUROIDES. *Frutex* erectus, glaber, ramoſus, pedalis.

Folia ſparſa, trigona, acuta, glabra, incurva, imbricata, lineam longa.

Capitula globoſa, glabra, ſubracemoſa in ultimis ramulis, piſo duplo minora.

B. LAXA. *Frutex* erectus, glaber totus, ramuloſus, bipedalis et ultra.

Rami ſparſi, aggregati, filiformes, laxi, virgati, parum ramuloſi.

Folia ſparſa, trigona, obtuſa, frequentia, adpresſa, imbricata, lineam longa.

Flores in ultimis ramulis ſubſpicati, glabri.

Corolla albida.

B. PALEACEA. *Frutex* erectus, glaber, bipedalis et ultra.

Rami et *Ramuli* ſparſi, erecti, foliis tecti.

Folia ſesſilia, trigona, acuta, deuſta, parum incurva, quinquefariam imbricata, ſubvilloſa, lineæ longitudine.

Capitula terminalia, bracteis cincta, magnitudine piſi.

Bracteæ et Paleæ trigonæ, acutæ, deuſtæ, erectæ, capitulo longiores.

B. ABROTANOIDES. *Frutex* teres, ſtriatus, a cicatricibus foliorum ſcaber, glaber, ramoſus, ſpitamæus.

Rami ſparſi, faſtigiati, foliis tecti, inferne glabri, ſuperne piloſi, ſubſimplices.

Folia ſparſa, approximata, brevisſime petiolata, lanceolata, apice fuſca, recurva, ſubcarinata, integra, glabra, lineam longa.

Capitula in ramis terminalia, glabra, magnitudine piſi.

B. MICROPHYLLA. *Frutex* erectus, fuſcus, ramuloſus, pedalis.

Ra-

Rami alterni, divaricati, ſimiles cauli.
Ramuli plurimi aggregati, iterum ramuloſi, incurvi, ſubfaſtigiati, brevisſimi.
Folia ſesſilia, ovata, trigona, glabra, lævia, carnoſa, imbricata, brevisſima.
Capitula in ramulis terminalia, villoſa, alba, piſo minora.

B. PHYLICOIDES. *Frutex* flexuoſo-erectus, totus foliis tectus, ramuloſus.
Rami et *Ramuli* breves, verticillati, villoſi.
Folia ſesſilia, ovata, obtuſa, crasſa, carnoſa, extus convexa, imbricata, villoſa, lineam longa.
Capitula terminalia, lanata, magnitudine piſi.

§. 6.
SYNONYMA.

B. *lævis*, *deuſta*, *alopecuroides*, *laxa*, *microphylla*, Thunb. Prodrom. Plant. Cap. p. 187.

B. *nodiflora*, *lanuginoſa*, *verticillata*, *paleacea*, *abrotanoides*. Spec. Plant. per Wildenow. T. I. p. 1141—1143. Prodrom. Pl. Capens. p. 41.

§. 7.
LOCUS CRESCENDI.

Omnes BRUNIÆ Species huc usque indagatæ patriam unice agnoſcunt Promontorium Africes bonæ ſpei; imprimis vero creſcunt

nodiflora in collibus infra montes urbis vulgaris, in Grœne kloof, Swartland et alibi.
deuſta in campis arenoſis extra urbem et juxta rivulos.
lanuginoſa et *comoſa* in campis arenoſis extra urbem et in montibus.

ver-

verticillata in summo monte Roode Sand supra waterfall.
laxa, *abrotanoides* et *microphylla* in montibus et campis interioris regionis.

§. 8.

TEMPUS FLORENDI.

Communissime florent per æstatem, nonnullæ tamen etiam serius flores proferunt. Sic
nodifloram Junio et sequentibus mensibus,
verticillatam Octobri et
lanuginosam Augusto et insequentibus mensibus florentem invenit Celeb. Præses.

§. 9.

USUS.

Horum in genere esse videtur, ut in campis incultis et desertis minoribus Animalibus domicilia et refugia præbeant frutices, qui etiam nonnullis in locis igni alendo inservire solent.

30-24797 2 (2 ss)

Thunberg, ~~Karl~~, ~~Peter~~, ~~1743-1828,praeses~~

Dissertatio de Brunia...
(Johan. Eric. Nyblaeus, respondent)
~~Upsala~~. 1804.

~~DEC -4 1933~~

U 7a ~~Nov.28,1933~~ n S